

A török gazdaság aktualitásai, üzleti lehetőségek magyar vállalatok számára Törökországban

Végh Roland

Külgazdasági attasé

Magyarország Nagykövetsége Ankara

MKIK Magyar-Török Tagozat

2022. november 9.

A török gazdaság főbb jellemzői

- Törökország a világ húsz legnagyobb gazdaságának egyike (815 Mrd USD 2021-ben)
- Vásárlóerőparitás alapján GDP/fő 42. világszinten (Magyarország a 38.)
- A régió megkerülhetetlen gazdasági szereplője (könnyűipar, nehézipar, mezőgazdaság és élelmiszeripar)
- Komoly potenciál védelmi ipar tekintetében
- Új területek kiaknázása 5G, elektromos autógyártás (TOGG)
- Olcsó munkaerő, alacsony előállítási költségek

	Törökország		Magyarország	
GDP/fő nominálisan 2021	9 586,6 USD		18 772,7 USD	
GDP-növekedése	2020. 1,8%	2021. 11%	2020. -4,7%	2021. 7,1%
Államadósság a GDP arányában	2020. 42,1%	2021. 39,7%	2020. 79,6%	2021. 76,8%
Költségvetési egyenleg a GDP arányában	2020. -5%	2021. -1,9%	2020. -7,8%	2021. -6,8%
Export teljesítmény	2020. 169 Mrd USD	2021. 225 Mrd USD	2020. 120 Mrd USD	2021. 141 Mrd USD
Munkanélküliség	2020. 13,1%	2021. 13,4%	2020. 4,1%	2021. 4,1%

A török gazdaság aktualitásai

- **Kontextus: 2023 I. félévben Törökországban elnökválasztást és parlamenti választást is tartanak.**
- A török kormányzat a török jegybank támogatása mellett „heterodox” gazdaságpolitikát folytat. Ez két fontos makrogazdasági folyamatban érhető tetten:
 - Elszálló infláció (85,5% 2021-2022. októbere között)
 - Alacsony jegybanki alapkamat (10,5%)
- Kritikusok a kiapadó valutatartalékra, romló életszínvonalra és lassan összeomló török gazdaságra figyelmeztetnek
- Ezzel szemben a támogatók a jó hitelkondíciókból fakadó állandó gazdasági növekedésre, az alacsony munkanélküliségre (10,1% 2022. októberben) és a több évtizedes időtávra nézve nem kimagasló inflációs adatokra fókuszálnak
 - (Érdemes megjegyezni, hogy a török kormány jóléti intézkedésekkel igyekszik ellensúlyozni az inflációs nyomást)

A török gazdaság aktualitásai nemzetközi viszonylatban

- Törökország gazdasági és politikai szerepe az elmúlt három évben jelentősen felértékelődött
- A COVID, a nemzetközi inflációs spirál, az orosz-ukrán konfliktus együttesen növelik az ország globális súlyát
 - A COVID alatt tapasztalt fennakadások és az elszálló cargo-árak az ellátási láncok felülvizsgálatára sarkallta az európai vállalatokat → Törökország földrajzi közelsége és az árfaktor mérvadó
 - Az orosz-ukrán konfliktusban tanúsított közvetítő szerepe, valamint a tény, hogy a nemzetközi szankciókat nem érvényesíti Oroszországgal szemben ugyancsak fontos tényezővé teszi gazdasági tekintetben
- A fentiek mellett normalizációs törekvés Izraellel, lassú visszarendeződés Szíriával, más regionális partnerekkel is balanszírozó politika folytatása
- Törökország fókuszában immáron két évtizede Afrika áll, folyamatosan növekvő gazdasági jelenlét a kontinensen

Magyar-török kereskedelmi kapcsolatok a számok tükrében

Időszak	Import	Export	Áruforgalom	Külkereskedelmi egyenleg
2020	1,4	2,0	3,4	0,7
2021	1,4	2,5	3,9	1,0
Változás 2021/2020	5%	21%	15%	54%
2021. I-VIII. hó	0,96	1,6	2,56	0,64
2022. I-VIII. hó	0,94	1,3	2,24	0,36
Változás 2022. I-VII./2021. I-VII.	-2%	-19%	-12%	-44%

Magyar-török kereskedelmi kapcsolatok 2.

- **2022. január-augusztusban az export 19%-kal csökkenve mintegy 1,3 milliárd dollárra rúgott, az import pedig 2%-os csökkenéssel 949 millió dollárt tett ki 2021 azonos időszakához képest**
- **2022 első nyolc hónapjában Magyarország 3 legfőbb export terméke**
 - a gépek és villamosági cikkek (a teljes kivitelünk 32%-a), ezen belül kapcsolótábla-, tv-adás vételére alkalmas készülék-, valamint hang, képek vagy más adatok vételére, átalakítására és továbbítására alkalmas készülékkivitel
 - a járművek és szállítási eszközök (a teljes kivitelünk 24%-a), ezen belül személygépkocsi- (új gépkocsi), illetve alkatrész kivitel (kormánykerék, sebességváltó) dominál
 - a műanyagipari termékek (a teljes kivitelünk 13%-a), ezen belül aminogyanták és fenolgyanták, valamint vinil-klorid vagy más halogénezett olefinek kivitele
- **2022 első nyolc hónapjában Magyarország 3 legfőbb import terméke**
 - a nem nemesfémek és ezekből készült áruk (a teljes behozatalunk 24%-a),
 - a gépek és egyéb villamosági cikkek (a teljes behozatalunk 24%-a),
 - a műanyag, gumiból készült termékek (a teljes behozatalunk 13%-a)
- **A teljes áruforgalom 12%-os gyengülést követően 2,24 milliárd dollárt tett ki**
- **A kivitel negatív adatai** elsősorban a közúti jármű exportjának 53%-os (300 millió dollár), valamint az élő állat exportjának 49%-os (11 millió dollár) visszaesésére vezethetők vissza
- Az **import csökkenésének okai** pedig többek között a ruházati cikk és öltözködéskiegészítő behozatalának 27%-os (74 millió dollár), valamint a közúti jármű 51%-os (57 millió dollár) megcsappanásában keresendők. A **kereskedelmi** mérlegünk 44%-os gyengülése után a **többletünk 360 millió dollárt** tett ki 2022 első nyolc hónapjában

Gyakorlati tudnivalók, fontos észrevételek törökországi üzletkötést előkészítéséhez

- Törökország manufakturális nagyhatalom, azonban magas hozzáadottértékű termékekből továbbra is importra szorul
- Jelentős magánvagyon összpontosul Törökországban (egy főre jutó dollármilliárdosok alapján a 24. ország)
- Törökországban a magyar jó hívószó, azonban ez nem garantálja a piacra jutást: nagy a verseny (belső és külső egyaránt) a török piacon, a jó minőség, a szállítási feltételek teljesítése és a szükséges mennyiség folyamatos biztosítása alapvető feltételei a sikeres üzletkötésnek
- Törökország hatalmas területen fekszik, jelentős és folyamatosan bővülő népeséggel, ebből fakadóan szükséges „nagyban gondolkodni.”
- A népességnövekedésből és a javuló életkori tendenciákból fakadóan igény mutatkozik orvostechnológiai eszközökre, azonban jelentős konkurenciát jelent a szektoron belül Kína – itt a magyar minőség, a rövidebb ellátási lánc jelenthet előnyt

Gyakorlati tudnivalók, fontos észrevételek törökországi üzletkötést előkészítéséhez

- Jelentős állami és önkormányzati szereplők is szóba kerülhetnek megrendelőként
- Török igény a modern know-howra és a zöld technológiákra
- Szárazság kérdése, vízveszteség kérdése, ezek kezelése fejlett eszközökkel (lehetőség piacra jutásra)
- A gazdasági statisztikák is mutatják, hogy a török piacon van igény magyar gyártású termékekre, további potenciál rejlik a növekvő török gazdaságban
- Innovatív és klasszikus szemléletre egyaránt szükség van
- Török mentalitás és bürokrácia, mindazonáltal rendelkezésre állnak bejáratott csatornák

Gyakorlati lépések

- A magyar külgazdasági infrastruktúra azért jött létre, hogy támogassa vállalataink külföldi piacra jutását, Törökországban külgazdasági attasékkal és a HEPA irodáival is jelen vagyunk
- Vannak már magyar sikertörténetek (pl.: Medicor), együtt azon dolgozunk, hogy tovább bővüljön a dicsőségfal
- Kérdés esetén keressenek minket bizalommal:
 - trade.ank@mfa.gov.hu
 - RVegh@mfa.gov.hu
 - WhatsApp: +90 505 670 3788 – Végh Roland